

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **V. A. T. P.**, zast. JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Wenzigova 1871/5, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2018, č. j. OAM-706/ZA-ZA11-HA10-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2019, č. j. 13 Az 5/2018 - 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d ň ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Městský soud v Praze shora uvedeným rozsudkem zamítl. Městský soud konstatoval, že ze žádné konkrétní skutečnosti nevyplývá, že by žalobce měl být ve Vietnamu pronásledován. Žalobce uvedl, že byl v době odjezdu z Vietnamu ještě dítě a jeho politické názory se formulovaly až později během jeho pobytu na území České republiky. Zároveň pak uvedl, že je bez politického přesvědčení a o politiku se nezajímá. Žalobce proto nebylo možné považovat za osobu, která by měla mít ve vlasti problémy ohledně svých politických aktivit. Nebylo možné tvrdit ani to, že by se žalovaný těmito otázkami nezabýval. Žalobce žádnou konkrétní obavu z pronásledování nezmínil ani ji nijak nedoložil. Správní orgán nezjistil, že by u něj byl naplněn některý z předpokladů podle § 12 zákona o azylu. Žalovaný se zabýval otázkou možné vážné újmy hrozící žalobci, avšak po analýze aktuální situace v zemi původu nedovodil, že by státní orgány země původu měly zájem o jeho osobu. Městský soud neshledal důvodnou ani námitku, podle níž měla být žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 13 zákona o azylu, neboť žalobce je bezdětný a svobodný a žádnému z jeho rodinných příslušníků mezinárodní ochrana udělena nebyla. Městský soud neshledal pochybení žalovaného v neudělení doplňkové ochrany žalobci. Existence rodinných vazeb podle něj nepředstavovala azylově relevantní důvod. Taktéž nemožnost podání žádosti prostřednictvím Visapointu není sama o sobě azylově relevantním důvodem. Ekonomické a sociální potíže nebylo podle městského soudu taktéž možné samostatně považovat za azylově relevantní.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel namítal, že přesah jeho zájmů je dán jeho rodinnou a osobní situací, která mu bez nebezpečí neumožňuje vycestovat do země původu a získat tam v krátké době pobytový status s ohledem na uložené správní vyhoštění. Celá jeho rodina žije na území České republiky a stěžovatel se tak nemá kam vrátit. Vzhledem k jeho situaci je pravděpodobné, že již nikdy pobytové oprávnění nezíská a dojde tak k nepřiměřenému zásahu do jeho soukromého a rodinného života. Tato skutečnost má být zohledněna také při úvahách o možnosti udělení humanitárního azylu v rámci správního uvážení. Smysl institutu humanitárního azylu je spatřován v tom, aby správní orgán měl možnost poskytnout azyl v případě, na nějž nedopadá taxativní výčet důvodů, avšak jsou tu okolnosti, pro které by přesto bylo nehumánní tento azyl neposkytnout.

[5] Stěžovatel uvedl, že i když při pohovoru uvedl, že je bez politické příslušnosti, neznamená to, že by poté, co přivykl životu v demokratické společnosti, nebyl postaven do střetu s realitou, která v zemi jeho původu existuje. Z návratu do Vietnamu má velké obavy, neboť dění tam vnímá prostřednictvím médií a internetu, ze kterých je informován o tvrdých zásazích proti základním lidským právům a svobodám. Tuto situaci mají podle stěžovatele potvrzovat ve svých výročních zprávách nezávislé zdroje, podle kterých jsou postihována jakákoliv jednání, která podle názoru státní moci narušují zájmy státu nebo je poškozují. V případě návratu do vlasti by mu tak hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Podle stěžovatele soud přehlédl, že osoby dlouhodobě pobývající v zahraničí jsou podle zpráv podezřelé z protistátního smýšlení.

[6] Stěžovatel nesouhlasil ani s posouzením otázky udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Ve správním ani soudním řízení nebylo zohledněno, že žije na území České republiky od svých 15 let, po celou dobu žije se svým otcem, matkou a mladším bratrem, vybudovali si zde sociální a kulturní vazby. Stěžovatelova matka trpí depresemi, prodělala operaci a její stav zhoršuje i hrozící odloučení od syna. Otázka posouzení udělení humanitárního azylu byla posouzena pouze okrajově.

[7] Stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti nesouhlasil s kasačními námitkami. V průběhu správního řízení byl řádně zjištěn skutečný stav věci a žádost stěžovatele byla velice důkladně posouzena; nebyly však zjištěny žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Těmito důvody se taktéž velice podrobně zabýval i městský soud a neshledal je relevantními pro udělení mezinárodní ochrany.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 s. ř. s.)

pokračování

[10] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vložil.

[11] Nejvyšší správní soud přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nespĺňuje podmínky přijatelnosti, resp. ani v dalším nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí soud podrobně věcně zabýval.

[13] Ze správního spisu je zjevné, že stěžovatel pobývá na území České republiky od roku 2009, kdy sem přicestoval ze země svého původu. Uvedl, že ve Vietnamu navštěvoval deset let základní školu; poté přicestoval na území České republiky za svým otcem. Otec stěžovatele zařídil jemu, jeho matce a bratrovi postupně legální pobyt na území České republiky. Během pohovoru uvedl, že v zemi původu neměl žádné problémy. Pobytové oprávnění pozbyl, protože jeho otec měl hodně práce a nepožádal v zákonné lhůtě o jeho prodloužení. Stěžovatel poté podal žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny se svou bývalou družkou, ale obdržel negativní stanovisko, neboť již nebyli ve vztahu. Stěžovatel uvedl, že se návratu do vlasti obává především proto, že v České republice žije dlouhodobě, ve Vietnamu nikoho nemá a musel by tam začínat znovu; v České republice by chtěl znovu získat povolení k trvalému pobytu, neboť si přeje žít zde se svou rodinou.

[14] Stěžovatel argumentaci uplatněnou v žalobě i kasační stížnosti založil na obavách z návratu do země původu a taktéž na tvrzeních, podle nichž nechce opustit území České republiky, neboť zde má rodinu a v zemi původu již nikoho nemá.

[15] Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem dospěl k závěru, že ve stěžovatelově případě nebyly dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Stěžovatel během správního ani soudního řízení nijak nespécifikoval své obavy z pronásledování. Obecně a zcela hypoteticky pouze uváděl, že byl jako svobodný občan na území České republiky zvyklý projevovat své názory a v případě návratu by tak byl diskriminován; taktéž uvedl, že podle zpráv humanitárních organizací osoby dlouhodobě pobývající v zahraničí jsou podezřelé z protistátního smýšlení. Azylově relevantní by stěžovatelova obava byla pouze v případě, pokud by případné nepřiměřené stíhání či trestání stěžovatele mělo souvislost s důvody pronásledování taxativně vymezenými v § 12 zákona o azylu, tedy patrně se stěžovatelovým politickým přesvědčením (resp. s jeho projevem), případně by bylo myslitelné zabývat se rovněž otázkou, zda občany, kteří se navrátí do Vietnamu po delším pobytu v zahraničí, nelze považovat za určitou sociální skupinu. K takovým úvahám však v nyní posuzované věci chyběl základní předpoklad, tedy opodstatněnost stěžovatelových obav z nepřiměřeného postihu za neoprávněný pobyt v zahraničí, nebo jeho reálná obava z pronásledování za jeho politické projevy, což však zůstalo ve zcela obecné rovině tvrzení hypotetické situace po jeho návratu do vlasti. Situaci ve Vietnamu správní orgán posuzoval na základě informací o zemi původu, které jsou součástí správního spisu, přičemž z nich vyplynulo, že stěžovateli žádný takový postih reálně nehrozí. Stěžovatel nebyl v zemi původu politicky aktivní a během pohovoru uvedl, že ani nyní se o politiku nezajímá. Tvrzení o obavách z návratu po dlouhém pobytu na území České republiky nijak více

nerozvedl. Nejvyšší správní soud proto pro stručnost pouze odkazuje na judikaturu, která se obdobnými otázkami zabývala (srov. k tomu podobně např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10.10. 2019, č. j. 5 Azs 3/2018 – 46, nebo ze dne 26. 6. 2019, č. j. 10 Azs 112/2019 - 34). Nejvyšší správní soud neshledal potřebu se od této judikatury v projednávané otázce jakkoliv odchýlit.

[16] Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkou nedostatečného posouzení možnosti udělení humanitárního azylu.

[17] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“

[18] Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále plyne, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoliv. Správní uvážení podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. k tomu např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, nebo usnesení ze dne 28. 8. 2013, č. j. 3 Azs 14/2013 - 16).

[19] Ustálená judikatura taktéž dovodila, že ani snaha o legalizaci pobytu není relevantním důvodem pro udělení humanitárního azylu: „*Snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem žijícím na území České republiky (občanem Vietnamské socialistické republiky), který však o azyl nepožádal) je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*“ (srov. k tomu rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, nebo ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69).

[20] Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatele a přihlédl zejména k jeho věku a zdravotnímu stavu; své rozhodnutí v tomto ohledu řádně odůvodnil. Existenci rodinných vazeb přitom v tomto ohledu nebylo možné považovat za azylově relevantní důvod, nejednalo se svou povahou ani o důvod výjimečný, tedy hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. Také městský soud se řádně vypořádal se stěžovatelovou námitkou, aniž by jí v tomto ohledu přisvědčil. Nejvyšší správní soud neshledal, že by žalovaný a městský soud vybočili z dosavadní rozhodovací praxe a zároveň ani neshledal, že by byl dán důvod se od dosavadní rozhodovací praxe jakkoliv odchýlit.

[21] Návrhem na přiznání odkladného účinku se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť podání žaloby (resp. i kasační stížnosti) má v projednávané věci odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu).

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. března 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu